

[Kaj Hanson.]

noget vanskeligt ved at forestille mig, at der i forligspartierne skulle være så megen ubegavelse, at man virkelig tror, man med et renteniveau på ca. 18 pct. for obligationer blot tilnærmelsesvis kan nå op på et privat boligbyggeri på 32.000 boliger årlig. De kan derfor kun være et mål, som ligner en luftspejling, og som der ingen realiteter er bag, men som skal tjene til falsk beroligelse af befolkningen.

Foranstaltninger mod inflationen, mod den høje rente, kan man lede forgæves efter i boligforliget, for de findes ikke.

For det almennyttige byggeri, som maksimalt må være på 8.000 lejligheder årlig, foreslås nu en ny finansieringsform. 26 pct. skal finansieres direkte og gøres rente- og afdragsfri i op til 50 år. Af den direkte finansiering skal staten indskyde 10 pct., kommunerne 5 pct., Landsbyggefonden 8 pct. og lejerne 3 pct.

Vi vil meget stærkt vende os imod især to ting ved den form, hvorunder finansieringen skal tilvejebringes. For det første ser man nu, at staten på ny vil skyde ansvar og byrder fra sig over på kommunerne. Det er vi afgjort imod, for det er en grov diskriminering af de kommuner, der er inde i en stærk udvikling, og som har behov for mange boliger. Det vil betyde, at det almennyttige byggeri ikke fremmes, men i virkeligheden hæmmes, og jeg betvivler på denne baggrund, at der er realitet blot i de 8.000 lejligheder.

Dernæst er der de 8 pct., der skal finansieres af Landsbyggefonden. Ja men hvor mange besmykkelser man end vil give den finansiering, er der jo tale om en ny regulær boligskat på lejligheder i den ældre del af det almennyttige byggeri opført før 1965; det er nemlig her, pengene skal hentes. Det er en grov diskriminering af de mennesker, som bor i disse lejligheder; hvorfor skal det være dem, der skal betale, hvorfor ikke alle dem, der har fødselsdag sammen med statsministeren, det ville jo ikke være mere urimeligt? Bygning af boliger og finansiering af dem er en samfundsopgave, der ikke ensidigt skal lægges på tilfældige grupper af samfundsborgere, som det her er tilfældet.

Dernæst indeholder boligforliget en yderligere forringelse af rentesikringen. Den skal ydes ned til 6 pct., men aftrapningen skal

nu begynde efter det 4. år mod tidligere det 6. år. Ja men tilsyneladende har man overhovedet ikke taget hensyn til, at renten, siden den første rentesikringslov blev gennemført, nu er steget til ca. 18 pct. Det betyder jo, at de 74 pct. der skal finansieres over obligationsmarkedet, fra det 4. år bevæger sig fra en rentefod på 6 pct. op til en rentefod på 18 pct. Det betyder altså i løbet af nogle år en tredobling af rentebyrden og huslejerne, og det er så at sige en tidsindstillet bombe, man her lægger under de sociale boliger, som opføres på dette grundlag. Det kan ikke undre nogen, at vi med hænder og fødder vil modsætte os en sådan ordning.

Omkring lejelovgivningen er der i boligforliget opstillet nogle punkter for en revision af lejeloven. Nu ved man jo aldrig, hvad der til syvende og sidst kommer ud af en sådan skitse, men der er dog grund til at hæfte sig ved de punkter, som viser en tydelig forringelse i forhold til den bestående lovgivning, det er i første række, at reguleringen efter lejeloven i kommunerne nu kun skal gælde for kommuner med over 20.000 indbyggere, og at et flertal i kommunalbestyrelserne ydermere kan ophæve reguleringen.

Nu lægges det altså op til kommunerne, at de kan lægge op til boligspekulation og lejeåger for såvel lejligheder som værelser. Sådanne anarkistiske tilstande og oplæg til spekulation i boligen er i enhver henseende forkastelige.

Det skal også nævnes, at boliganvisningsreglerne skal lempes, og de skal helt ophæves for ejerlejligheder; det er et yderligere oplæg til spekulation, især i København.

Jeg vil også nævne, at erhvervslejemål skal gøres fri. Det kommer til at betyde, at mange små handlende nu kastes ud på det frie marked, hvad angår små butikker og lejeforhøjelser. Det synes jeg også er en tydelig forringelse af den bestående lovgivning.

Boligforliget går også ind for beboerdemokrati og bytteret. Det er vel det mest positive overhovedet i boligforliget. Hvordan, det siges der ikke så meget om, men vi har en række forslag på disse områder, som vi gerne møder frem med, og det samme har Lejernes Landsorganisation; det bliver kun et spørgsmål om forligspartiernes vilje til at imødekomme lejernes ønsker.